
مدیریت دانش در سازمان‌ها

Knowledge management in organizations

www.ketab.ir

نویسندگان:

دکتر لیدا جاویدان

مهدی عوض زاده

فرزانه عوض زاده

سرشناسه : جاویدان، لیدا، ۱۳۵۹-
عنوان و نام پدیدآور : مدیریت دانش در سازمان‌ها/ نویسندگان لیدا جاویدان، مهدی
عوضزاده، فرزانه عوضزاده ؛ ویراستار پروین پیری.

مشخصات نشر : شیروان: انتشارات شیلان، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری : ۲۹۲ ص.: جدول، نمودار.

موضوع : مدیریت دانش -- ایران

Knowledge
management --
Iran

شناسه افزوده : عوضزاده، مهدی، ۱۳۷۵-

شناسه افزوده : عوضزاده، فرزانه، ۱۳۷۳-

رده بندی کنگره : HD۳۰۲

شماره کتابشناسی ملی : ۸۷۷۶۱۶۴

رده بندی دیویی : ۶۵۸ / ۴۰۳۸

عنوان کتاب :مدیریت دانش در سازمان ها

نویسندگان:دکتر لیدا جاویدان - مهدی عوض زاده - فرزانه عوض زاده

ویراستار: پروین پیری

صفحه آرا:جمیله کریمیان

ناشر:شیلان ۱۴۰۰

شابک:۵-۱۱-۷۹۰۱-۶۲۲-۹۷۸

طراح جلد:علی شیردل

تیراژ:۱۰۰۰

چاپ:اول

بهاء:۸۸۰۰۰ تومان

فهرست

فصل اول - مفاهیم پایه

۱۳		مقدمه
۱۷		تاریخچه مدیریت دانش
۲۲		ضرورت مدیریت دانش
۲۴		تعریف دانش
۲۶		زنجیره‌ی دانش
۲۸		فرایند دانش
۲۹		کارکردهای دانش
۳۱		انواع دانش
۳۳		دیدگاه عینیت گرا درباره دانش
۳۶		دیدگاه عمل گرا درباره دانش
۳۷		تئوری های دانش
۴۰		مدل های دانش
۴۷		تعریف مدیریت دانش
۵۰		تفاوت مدیریت اطلاعات و مدیریت دانش
۵۲		فرایند مدیریت دانش
۵۴		ارکان چهارگانه‌ی مدیریت دانش
۵۷		کاربردهای مدیریت دانش
۵۹		اصول مدیریت دانش (ده فرمان)
۶۰		مزایای مدیریت دانش

فصل دوم - سلسله مراتب دانش

۶۴		زنجیره داده تا خرد
۶۶		هرم دانش
۷۱		فرا دانش
۷۵		چرا دانش به سختی مدیریت می شود؟
۷۵		دانش به عنوان یک سرمایه غیر قابل لمس
۷۶		دانش کالای خصوصی است یا عمومی؟
۷۷		منابع دانش

۷۸	تبدیل دانش.....
۸۰	چرخه دانش.....
۸۲	بازنمایی دانش.....
۸۳	فرهنگ انتقال دانش.....

فصل سوم - زیرساخت‌های مدیریت دانش

۸۹	عوامل زیرساختی.....
۹۰	استخدام کارکنان.....
۹۳	مسائل مربوط به فرهنگ سازمانی.....
۹۵	فرایندها.....
۹۵	دانش مداری مدیریت در سازمان.....
۹۶	همکاری‌های بین سازمانی.....
۱۰۳	فناوری.....
۱۰۶	مدل Flynn.....
۱۰۸	معماری مدیریت دانش.....
۱۰۹	معماری فناوری اطلاعات سازمان.....
۱۱۰	معماری سازمان.....
۱۱۳	زیرساخت فنی مدیریت دانش.....
۱۱۴	شبکه‌ها.....
۱۱۶	ذخیره سازی.....
۱۱۸	واسطه افزار.....
۱۱۹	پردازش دانش.....
۱۲۰	تحلیل دانش.....
۱۲۱	راهبرد دانش.....

فصل چهارم - مدل‌های پیاده سازی مدیریت دانش

۱۲۶	مکاتب فکری مطرح در مدیریت دانش.....
۱۲۸	مدل‌های مدیریت دانش.....
۱۳۶	تلاش‌های سازمانی برای مدیریت دانش.....
۱۳۹	مدل‌های شبکه‌ای و مخزنی.....
۱۴۰	مدل انتشار نظام مدیریت دانش.....
۱۴۱	مدل مفهومی نظام مدیریت دانش (MATE).....

فصل پنجم - ابزارهای مدیریت دانش

۱۴۸	مرور بعد از عملیات (AAR).....
۱۴۹	انواع مرور بعد از عملیات.....
۱۵۱	ابزارهای مدیریت دانش برای یک محیط تولیدی.....
۱۵۲	گروه های کاری (cop).....
۱۵۵	تفاوت های cop با تیم.....
۱۵۷	مصاحبه خروج.....
۱۵۸	تشخیص و اشتراک بهترین فعالیت ها.....
۱۵۸	جمع آوری و تسخیر دانش.....
۱۵۹	تجزیه و تحلیل شبکه های اجتماعی (SNA).....
۱۶۱	داستان گویی یا نقل روایت.....
۱۶۳	سیستم خبره (ES).....
۱۶۴	چگونگی ایجاد و توسعه یک سیستم خبره.....
۱۶۵	مراکز دانش.....
۱۶۵	نقشه های دانش.....
۱۶۶	انواع نقشه های دانش.....
۱۶۹	اهداف نقشه های دانش.....
۱۷۰	مزایای نقشه های دانش.....
۱۷۲	معایب نقشه های دانش.....
۱۷۳	پیاده سازی نقشه های دانش.....
۱۷۵	۱۵ دلیل برای شکست در پیاده سازی ابزارهای مدیریت دانش.....

فصل ششم - استراتژی های مدیریت دانش

۱۷۹	دانش به عنوان استراتژی.....
۱۸۲	پیوند دانش با استراتژی.....
۱۸۳	مرتبط ساختن دانش با استراتژی.....
۱۸۴	چارچوب استراتژی دانش.....

۱۸۴.....	استراتژی اکتشاف در مقابل استراتژی استخراج.....
۱۸۷.....	دانش داخلی در مقابل دانش خارجی.....
۱۸۸.....	انواع استراتژی های مدیریت دانش.....
۱۸۹.....	استراتژی های سه گانه «بلودگود» برای مدیریت دانش.....
۱۹۱.....	استراتژی های پیشنهادی «کارل ویگ» برای مدیریت دانش.....
۱۹۲.....	استراتژی های پنج گانه «دی و وندلر».....
۱۹۳.....	استراتژی دانش از دیدگاه «کستن».....
۱۹۴.....	استراتژی های دانش از دیدگاه «هولسل».....
۱۹۶.....	استراتژی های دانشی از دیدگاه «دیوید اسکایرم».....
۱۹۶.....	استراتژی کدگذاری در مقابل شخصی سازی.....
۲۰۰.....	استراتژی دانشی «زاگ» با تقسیم بندی انواع دانش از دیدگاه رقابتی.....
۲۰۱.....	مدیریت دانش در شرکت مایکروسافت.....

فصل هفتم - مدیریت دانش از منظر مدیریت استراتژیک

۲۰۷.....	تعریف مدیریت استراتژیک.....
۲۰۹.....	فرایند طراحی مدیریت استراتژیک.....
۲۱۱.....	دانش و مدیریت استراتژیک.....
۲۱۲.....	مزیت رقابتی حاصل از دانش.....
۲۱۳.....	مزیت رقابتی حاصل از هم راستایی استراتژی مدیریت دانش و استراتژی سازمان.....
۲۱۴.....	دانش به عنوان یک منبع سازمانی استراتژیک.....
۲۱۶.....	تدوین استراتژی دانش محور.....
۲۱۷.....	رویکرد منبع محور در سازمان.....
۲۱۷.....	رویکرد دانش محور در سازمان.....
۲۱۹.....	خلق ارزش از طریق دانش در تدوین استراتژی.....
۲۲۱.....	استراتژی های شخصی سازی و کدگذاری مدیریت دانش.....
۲۲۲.....	تغییر در شیوه تدوین استراتژی و نقش دانش در آن.....
۲۲۵.....	هم راستای مدیریت دانش و فرایندهای استراتژیک.....

- ۲۲۶..... رابطه استراتژی های عمومی « پورتر » و استراتژی مدیریت دانش
- ۲۲۷..... مدل تدوین استراتژی کسب و کار و استراتژی مدیریت دانش

فصل هشتم - مدیریت دانش از منظر رفتار سازمانی

- ۲۳۹..... یادگیری سازمانی و سازمان یاد گیرنده
- ۲۴۴..... یادگیری و دانش آفرینی سازمانی
- ۲۴۵..... انواع تقسیم بندی های یادگیری
- ۲۵۲..... سرمایه اجتماعی ، چشم اندازی برای دانش سازمانی
- ۲۵۲..... ابعاد سرمایه اجتماعی به عنوان دانش
- ۲۵۶..... سرمایه اجتماعی و مدیریت دانش

فصل نهم - مدیریت دانش از منظر سیستم های اطلاعاتی

- ۲۶۱..... سیستم های اطلاعاتی و مدیریت دانش
- ۲۶۳..... معماری دانش
- ۲۶۴..... پایگاه داده ها و مدیریت دانش
- ۲۶۵..... مدل ارزیابی تکنولوژی برای مدیریت دانش
- ۲۶۷..... لایه سیستم های ارتباطی
- ۲۶۸..... لایه منبع داده های سازمان
- ۲۶۹..... لایه مخزن دانش
- ۲۷۱..... لایه میانی
- ۲۷۲..... لایه کاربردی کاربر نهایی (رابط گرافیکی)
- ۲۷۴..... جامعه های مجازی فناوری اطلاعات
- ۲۷۷..... تکنولوژی هایی برای مدیریت دانش
- ۲۸۰..... حافظه سازمانی
- ۲۸۱..... سه ابزار برای حافظه سازمانی
- ۲۸۳..... واژگان تخصصی
- ۲۸۹..... منابع

مقدمه

در سال‌های اخیر، مدیریت دانش به یک موضوع مهم و حیاتی تبدیل شده است. جوامع علمی و تجاری هر دو بر این باورند که سازمان‌ها با قدرت دانش می‌توانند برتری‌های بلند مدت خود را در عرصه‌های رقابتی حفظ کنند و دانشمندان در تحقیقات خود دریافتند که مدیریت دانش، زودگذر نیست؛ بلکه اثرات ماندگاری دارد. شرایط و فضای رقابتی سازمان‌ها، بیش از پیش پیچیده و به سرعت در حال تغییر است؛ به گونه‌ای که سرعت تغییر در بیشتر سازمان‌ها به مراتب بیشتر از سرعت توان پاسخگویی و تطبیق آنهاست. تغییرات مستمر دانش نیز وضعیت عدم تعادل جدیدی را برای سازمان‌ها به وجود آورده است. در این میان تنها سازمان‌هایی می‌توانند به حیات خود ادامه دهند که بتوانند مزیت رقابتی خود را حفظ کنند. به نظر صاحب نظران و اندیشمندان این عرصه، حفظ مزیت رقابتی و بقای سازمان به کمک مدیریت دانش امکان‌پذیر است؛ به نحوی که بتوان به طور مستمر به خلق دانش‌های نو در سازمان پرداخت. مدیریت دانش، شامل همه‌ی روش‌هایی است که سازمان، دارایی‌های دانشی خود را اداره می‌کند؛ یعنی چگونگی جمع‌آوری، ذخیره‌سازی، انتقال، به کارگیری، به روز رسانی و ایجاد دانش. مدیریت دانش با تبدیل سرمایه‌های انسانی به دارایی‌های فکری سازمان یافته برای سازمان ایجاد ارزش می‌کند. مدیران در عصر اطلاعات، با درک اهمیت و ارزش دانش در فرایند تصمیم‌گیری خود به دنبال به کارگیری راه‌کارها و تکنیک‌های مدیریت دانش در کلیه سطوح سازمانی خود می‌باشند. با عنایت به موارد ذکر شده، امروزه ضرورت وجود کتابی جامع به زبان فارسی در این حوزه، به عنوان مرجع دانشگاهی و همچنین مرجع صنعتی در کشور بیش از پیش آشکار شده است. این موضوع دغدغه ذهنی نویسندگان این کتاب به خصوص در چند سال اخیر بود و تلاش نموده‌ایم تا دانسته‌ها، تجارب و دانش خود در حوزه‌ی مدیریت دانش را به نحو شایسته‌ای جمع‌بندی نماییم و مرجع کاملی را به جامعه‌ی دانشگاهی و جامعه صنعتی تقدیم و ارائه نماییم. اینک پس از ماه‌ها تلاش، حاصل و نتیجه این کار پیش روی شماست: «**مدیریت دانش**». کتاب حاضر، مشتمل بر نه فصل مفاهیم پایه، سلسله مراتب دانش، زیرساخت‌های مدیریت دانش، مدل‌های پیاده‌سازی مدیریت دانش، ابزارهای مدیریت دانش، استراتژی‌های مدیریت دانش، مدیریت دانش از منظر مدیریت دانش، رفتار سازمانی و سیستم‌های اطلاعاتی است. این کتاب می‌تواند به عنوان مرجع کامل مدیریت دانش برای کارشناسان، اساتید، صاحب‌نظران، دانشجویان و مدیران دانش سازمان‌های صنعتی، شرکت‌ها و مؤسسات دولتی یا غیردولتی قلمداد گردد. همچنین مرجع مناسبی جهت درس مدیریت دانش برای

دانشجویان مقاطع تحصیلی کارشناسی ارشد و دکترا در دانشگاه‌ها محسوب می‌شود. خداوند منان را سپاس می‌گوییم که به ما توفیق عنایت فرمود تا کتاب مدیریت دانش را برای جویندگان علم و دانش آماده چاپ نماییم. بی‌گمان این کتاب نقص‌هایی دارد که با تذکر صاحب‌نظران یقیناً در چاپ‌های بعدی اصلاح خواهد شد. بر خود فرض می‌دانیم از مقام علمی استاتید گرانقدر و همکاران و صاحب‌نظران و اندیشمندان حوزه‌های سازمان و مدیریت و دانش، صمیمانه سپاسگزاری نماییم.

دکتر لیدا جاویدان

مهدی عوض زاده

فرزانه عوض زاده

www.ketab.ir